

Patiënten op de IC zien er anders uit

Inleiding

Patiënten op de IC zien er soms 'anders' uit en reageren 'anders'. Dit is vooral voor de familie/ naasten van de patiënt vervelend om te zien. Hieronder benoemen we enkele veel voorkomende situaties.

• **Blauwe plekken**

Een ernstig zieke patiënt krijgt gemakkelijk blauwe plekken. Deze ontstaan doordat de bloedstolling als gevolg van de ziekte of de gebruikte medicijnen verstoord is. Bovendien wordt de patiënt op de IC vaak geprikt voor het inbrengen van infusen of catheters die voor de behandeling noodzakelijk zijn. Ook daarbij kunnen blauwe plekken ontstaan.

• **Opgezwollen uiterlijk**

Bij een patiënt met een bloedvergiftiging (sepsis) laten de bloedvaten veel lichaamsvocht (plasma) door naar de weefsels. Het vocht wordt niet meer opgenomen door de bloedvaten en blijft in de weefsels achter. Het gezicht, de armen en de benen van de patiënt zijn daardoor vaak erg dik en gezwollen. Het uiterlijk van de patiënt verandert hierdoor en dat kan er naar uitzien. Soms lekt het uit de kleine prikgaatjes of beschadiging van de huid. Als de patiënt herstelt, wordt het vocht uit de weefsels weer opgenomen door de bloedvaten. De zwellingen verdwijnen dan weer.

• **Verward en onrustig**

Het komt vaak voor dat een patiënt op de IC verward en onrustig is. Ook agressie en angst komen regelmatig voor. Enkele oorzaken hiervan zijn: medicijnen tegen de pijn, slaapmiddelen, pijn, het ziek zijn, koorts, een vreemde omgeving, onzekerheid en een verstoord slaappatroon. De patiënt reageert anders dan u als partner of naaste gewend bent. We proberen de situatie te verbeteren met behulp van medicijnen tegen angst en onrust maar ook door duidelijke informatie aan te patiënt te geven. Acute verwardheid is tijdelijk. Als de patiënt lichamelijk opknapt gaat het ook meestal geestelijk snel weer beter.

• **Vast maken van de handen**

Soms is het noodzakelijk de handen van de patiënt vast te maken. Hoewel de patiënt tijdens de beademing een slaapmiddel krijgt, kan het toch gebeuren dat de patiënt in een reflex de beademingsbuis eruit trekt. Dit gebeurt meestal als gestopt wordt met de toediening van slaapmedicijnen en de patiënt langzaam wakker wordt. Hij of zij begrijpt niet precies wat er aan de hand is. We zijn ons er van bewust dat dit een vervelende maatregel is en passen deze dan ook alleen toe als het echt noodzakelijk is.

• **Vervormd gezicht**

Een patiënt met een ernstige longziekte wordt soms op de buik gelegd en zo beademd. Wanneer de patiënt weer op zijn rug wordt gedraaid kan zijn gezicht er vervormd en gezwollen uitzien. Dat komt doordat het lichaamsvocht zich op het laagste punt verzamelt. Als de patiënt teruggedraaid wordt op zijn rug, verdwijnt dit vocht langzaam.

• **Stoma**

Bij een patiënt met een ernstige ziekte van de ingewanden wordt soms operatief een kunstmatige uitgang voor de ontlasting of urine aangelegd. Dat heet een stoma. Zo'n stoma kan tijdelijk maar ook blijvend zijn.

Niet kunnen praten

- Een patiënt die geholpen wordt met de ademhaling en aan de beademing ligt, kan niet praten. Deze patiënten hebben een buisje in de mond of een masker die op de mond/ neus staat. U kunt wel praten met de patiënt, maar de patiënt kan u geen antwoord terug geven.
- Het beste kunt u vragen stellen die met ja en nee te beantwoorden zijn.
- Als het buisje uit de keel mag, dan kan een patiënt na een half uur weer gewoon praten.

Dorst

- Patiënten op de IC hebben vaak last van een dorst gevoel.

- Zelfs met veel te drinken zal dit niet snel verdwijnen. Dit heeft te maken met het ziek zijn van de patiënt. Dit dorst gevoel is iets te verminderen door stokjes met een sponsje in het water te zetten en hier aan te laten zuigen. Ook kleine ijsblokjes worden vaak lekker gevonden. Slokjes water altijd in overleg met de verpleegkundige. Dit omdat het lichaam veel extra vocht nog niet kan verwerken.

Een ernstig zieke patiënt die op de IC wordt opgenomen heeft voor de behandeling vaak meerdere infusen, drains en allerlei slangen en plakkers. Sommige daarvan zijn verbonden met apparatuur om verschillende functies van het lichaam te bewaken (monitoren). Andere worden gebruikt om vocht, voeding of medicijnen toe te dienen. Weer andere zijn verbonden met machines, bijvoorbeeld beademingsapparatuur. Hieronder staat meer informatie over de slangetjes en drains die bij patiënten op de IC vaak gebruikt worden.

- **Snoeren** die met plakkers op de borst zijn geplakt en naar de monitor lopen; deze bewaken het hartritme.
- **Zuurstofmeter**: soort wasknijper aan een vinger of oorlel die de hoeveelheid zuurstof in het bloed meet.
- **Blaascatheter**: slangetje via de urinebuis naar de blaas waardoor de urine naar een opvangzak wordt afgevoerd.
- **Perifeer infuus**: slangetje in een ader voor het toedienen van vocht en medicijnen.
- **Bloeddrukband**: een band die zo nu en dan automatisch wordt opgeblazen om de bloeddruk te meten.
- **Arterielijn**: slangetje in een slagader waarmee voortdurend de bloeddruk gemeten wordt. Via dit slangetje kan ook bloed afgenomen worden voor onderzoek.
- **Centrale lijn**: een slangetje in een grote ader in de hals, onder het sleutelbeen of in de lies waardoor medicijnen of kunstvoeding gegeven kan worden. Ook kan hiermee informatie over de bloedcirculatie verkregen worden.
- **Beademingsbuis** via de mond in de luchtpijp ingebracht (tube), deze zit met een bandje vast rond het gezicht.

- **Beademingsbuis** die via de keel in de luchtpijp is ingebracht (tracheostoma), deze zit met een bandje vast rond de hals.
- **Thoraxdrain**: plastic buis in de borstholte. Deze wordt ingebracht bij een hart en/of longoperatie, bij veel vocht achter hart en longen of bij een gaatje in de long.
- **Maagsonde**: slangetje dat via de neus of mond naar de maag gaat en gebruikt wordt voor het geven van voeding of om de maag leeg te maken.
- **Dialysecatheter**: dikker slangetje dan van een infuus in de lies of in de hals dat verbonden wordt met de dialysemachine.
- **Ballonpomp**: lange dikke slang die in de lies wordt ingebracht in een grote slagader tot net onder het hart. De machine die verbonden is aan deze slang, helpt het hart makkelijker het bloed rond te pompen.
- **Zuurstofslang**: dit is een dun slangetje wat in de neus zit van de patiënt. Via dit slangetje wordt er extra zuurstof gegeven.
- **Zuurstof kapje**: dit kapje zit over op de mond en neus van de patiënt vast met een elastiek. Hier door is het mogelijk om een grotere hoeveelheid zuurstof te geven.

Tot slot

Veel van de apparaten hebben een beeldscherm met cijfers en letters die af en toe oplichten. Regelmatig klinken er belletjes en andere geluiden, die voor bezoekers beangstigend kunnen zijn. De verpleegkundige weet precies waar al die slangen en apparaten voor dienen en wanneer ze voor welk alarm direct moeten handelen of dat het nog even kan wachten. Als u hierover vragen hebt of uitleg wilt, kunt u dit altijd vragen.

www.amphia.nl